

ACTORS ISRAELIANS I PALESTINS

PARTITS POLÍTICS ISRAELIANS REPRESENTATS AL PARLAMENT (KNESSET)

Partit Laborista

Hereu principal del moviment sionista socialista, el Partit Laborista israelià avui torna a estar al poder. Les línies que mantenia oficialment a l'inici de les converses de pau àrabo-israelianes són les següents:

a) És necessari assegurar la supervivència de l'Estat d'Israel com a Estat jueu i democràtic.

b) La seguretat d'Israel només és possible dins d'unes fronteres garantides i defensables. En conseqüència, les tropes israelianes s'han de mantenir al llarg de la frontera amb Jordània, del mar Mort i al voltant de Jerusalem. Cap força, àrab o internacional, pot traspasar la frontera israelo-jordana. Aquests territoris estratègics han de quedar sota sobirania israeliana, en tant que els territoris evacuats hauran de ser desmilitaritzats.

c) La resolució de la qüestió palestina no pot residir en la confederació dels Estats de Jordània i de Palestina, que englobaria les àrees més poblades d'àrabs dels territoris. Per tant, no es pot permetre la constitució d'un Estat palestí separat.

d) Els termes de referència d'una conferència de pau han de ser les resolucions 242 i 338. Poden participar-hi personalitats palestines, a condició que no sigui ni residents de Jerusalem-Est, ni de l'exterior dels territoris, ni membres de l'OAP.

El Likud

(oposició)

a) Els drets del poble jueu sobre Palestina són inalienables. L'Estat d'Israel té un dret i una reivindicació de sobirania sobre Judea i Samària (Cisjordània) i la franja de Gaza.

b) L'autonomia dels palestins dins els territoris ocupats és el màxim polític al qual poden aspirar els palestins; en

conseqüència, no hi haurà Estat palestí ni cap altra forma de sobirania a Cisjordània i a Gaza.

c) La política de colonització és vital per assegurar les necessitats de seguretat d'Israel. També és necessària per assegurar el manteniment d'una majoria jueva dins tota Palestina.

d) El retorn d'Israel a les fronteres d'abans del 1967 no pot formar part de l'agenda negociadora.

MERETZ o Partit Democràtic d'Israel (esquerra sionista i pacífica, forma part de la majoria governamental)

Meretz és una llista electoral que reagrupa el Mapam (l'esquerra sionista), el Ratz (moviment dels drets cívics) i el Shinnuy. Constitueix l'ala esquerra de la nova coalició governamental israeliana. Pel Meretz, els acords d'autonomia són unes disposicions transitòries i un test per la viabilitat d'un acord de pau israelo-palestí. Un diàleg amb l'OAP és viable si aquesta formació reconeix Israel, renuncia al terrorisme i al dret al retorn. Un Estat palestí es pot considerar i arribarà el dia en que la pau serà possible amb el reconeixement mutu del dret a l'autodeterminació dels israelians i dels palestins.

TZOMET

(oposició)

Partit d'extrema dreta, Tzomet està contra la retirada israeliana dels territoris ocupats. La solució del problema palestí està en mans de Jordània i els seus habitants, majoritàriament palestins. Jordània és ja un Estat palestí. Els palestins que decideixin quedar-se sota l'administració israeliana seran considerats com residents estrangers.

Partit Nacional Religiós

(Mafdal, oposició)

El Mafdal, progressivament, s'ha anat allunyant del Partit Laborista pel seu apropament a les tesis del Likud. Pel Mafdal, les propostes de pau són una imposició externa i l'autonomia prevista pels palestins ha de ser aban-

donada. Israel ha de ser un sol Estat entre el Mediterrani i Jordània. Una majoria jueva dins els territoris ocupats ha de ser aconseguida d'aquí a l'any 2000.

Jueus de la Torah

(Yahadut ha-Tora, part de la majoria governamental)

Palestina (Eretz-Isra'el) ha estat donada per Déu al poble jueu. Un Estat palestí a Eretz-Isra'el no és possible.

SHAS

(jueus sefardites, part de la majoria governamental)

Malgrat que les fronteres d'Israel estan fixades a la Bíblia, i que el desig de retorn a Sió és una realitat, s'ha de fer tot el possible per evitar un vessament de sang. En conseqüència, qualsevol diàleg amb els palestins ha de partir de la base que Jerusalem és la capital eterna d'Israel.

MOLEDET

(Pàtria, extrema dreta, oposició)

Membre de l'últim govern Shamir, aquest partit proposa una annexió dels territoris ocupats i l'«exili» dels palestins. Aquest exili ha de ser voluntari, però l'adhesió al principi de l'exili és una condició prèvia a les converses de pau.

HADASH

(esquerra no sionista i comunista)

HADASH (Front Democràtic per la Pau i la Igualtat) és una coalició judeo-àrab, conduïda pel partit comunista israelià Rakah, essencialment compost per àraboisraelians. Aquest front dona suport al govern de Rabin sense formar part de l'equip governamental. Pel HADASH, Israel s'ha de retirar de tots els territoris ocupats després del 1967, ha de permetre la constitució d'un Estat palestí a Cisjordània i a Gaza i ha de reconèixer el dret a l'autodeterminació dels àrabs de Palestina. Els assentaments jueus als territoris ocupats el 1967 han de ser desmantellats i les terres confiscades restituïdes als seus propietaris.

ESTRUCTURA DE L'OAP

CONSELL NACIONAL PALESTÍ (CNP)	COMITÈ EXECUTIU	CONSELL CENTRAL
Poder «legislatiu»	Poder «executiu»	Òrgan intermedi entre els anteriors
Més de 400 membres	12 membres	60 membres
Format per 5 grups polítics i 10 sindicats		
Principals grups polítics:	Principals grups:	
— Moviment per l'Alliberament Nacional Palestí o Fatah (Iàsser Arafat) — Front Popular d'Alliberament de Palestina, FPAP (Georges Habache) — Front Democràtic per l'Alliberament de Palestina, FDAP (Nayef Hawatmeh) — Front d'Alliberament Àrab, FAA (Mahmud Ismail) — Front d'Alliberament de Palestina, FAP (Ali Ishaq)	— Fatah — FDAP El C.E. supervisa 9 departaments funcionals (ministeris). El C.E. nomena el Comandament General de les Forces de la Revolució, que nomena el Consell Militar Suprem, on hi són representats tots els grups militars. Grups militars: — Exèrcit d'Alliberament de Palestina, EAP (amb seu central a Síria i unitats disperses per diversos països àrabs, que controlen <i>de facto</i> les seves activitats). — Les milícies de cada grup polític. — Les milícies populars (guerrilla urbana).	
ORGANITZACIONS PALESTINES FORA DE L'ESTRUCTURA DE L'OAP		
— Saïqa (Muhsin) — Front Popular-Comandament General (Ahmed Jibril) — Front de Lluita Popular Palestina (Shamir Ghoché) (Aquestes tres organitzacions s'escindeixen de l'OAP després dels esdeveniments del Líban del 1983. El 1985 creen el Front Palestí de Salvació Patriòtica, amb seu a Damasc i voluntat d'alternativa a l'OAP.) — Fatah-Consell Revolucionari (Abu Nidal) — Partit Comunista Revolucionari de Palestina — Hamas — Jihad Islàmica		

L'Organització per a l'Alliberament de Palestina va ser creada a la cimera de la Lliga Àrab de l'any 1964 al Caire. El febrer del 1969 Iàsser Arafat en va ser nomenat el màxim dirigent. Actualment està formada per un conjunt d'organitzacions, de les quals només tres tenen una veritable influència sobre el seu funcionament.

La principal és el **Fatah**, fundada a finals dels anys cinquanta a Beirut i dirigit des d'aleshores per Iàsser Arafat. Els òrgans directius del Fatah són el Congrés —el darrer es reuní a Tunis el

1989— i el Consell Revolucionari, que té de 65 a 70 membres elegits pel Congrés i el Comitè Central, de divuit membres.

Les altres dues formacions de pes són el Front Popular d'Alliberament de Palestina (**FPAP**), branca palestina del Moviment Nacional Àrab, presidit des de la seva fundació l'any 1950 per Georges Habache, i el Front Democràtic per l'Alliberament de Palestina (**FDAP**), reconversió del Front Popular Marxista per l'Alliberament de Palestina, presidit per Nayef Hawatmeh. To-

tes dues organitzacions són presents tant als camps de refugiats com als territoris ocupats. Grups com el Front d'Alliberament Àrab (FAA) i el Front d'Alliberament de Palestina (FAP) tenen una importància menor.

Amb el temps, l'OAP ha anat prenent estructures ben definides, esdevenint un «quasi-Estat». Els seus òrgans de funcionament són:

• **El Consell Nacional Palestí (CNP).** Creat el 1964, té funcions semblants a un Parlament. Els seus membres són designats, i no elegits, ja que la dispersió de la població ha fet difícil convocar unes eleccions. S'intenta, però, que els seus 400 membres siguin representatius de la societat palestina de diferents procedències: moviments i organitzacions combatents (Fatah, FDAP, FPAP, FAA, FAP), associacions sòcio-professionals, personalitats independents i delegats de l'interior dels territoris ocupats. Alguns dels noms dels seus parlamentaris són guardats en secret per evitar que puguin patir algun tipus de represàlies.

Segons el seu reglament intern, el CNP té sessions cada any, però la seva darrera reunió fou el mes de setembre del 1991, en què va donar permís perquè una delegació palestina participés en el procés de pau. Va ser en la seva primera reunió quan es va adoptar la Carta de l'OAP, modificada el 1968, durant el quart congrés. Al llarg de la història del moviment palestí, totes les decisions importants i els canvis de línia política hi han estat debatuts. Des del 1988 les decisions es prenen per majoria i no per consens, com havia estat fins llavors.

El CNP té un president, Abdelhamid Saeh, que va dimitir el 22 de maig del 1993, i dos vice-presidents, Selim Zaanon (Fatah) i Teyssir Kuba (FPAP).

• **El Consell Central.** Creat l'any 1973, és un òrgan mitjancer entre el CNP i el Comitè Executiu encarregat de vetllar per la correcta aplicació de les resolucions entre dues reunions del CNP. Els seus 60 membres són representants de partits polítics, secretaris generals d'organitzacions cíviques, membres del Consell Militar i persones independents.

• **El Comitè Executiu (C.E.).** Presidit des del 1969 per Iàsser Arafat, fa la funció de Govern des del 15 de novembre de 1988, data en la qual el CNP va proclamar a Alger l'Estat palestí. Des del darrer CNP, el Comitè està format per representants de diversos grups i organitzacions. Els més destacats són:

—El Fatah: Iàsser Arafat, Faruk Kadomi i Mahmud Abbas.

—Front Democràtic per l'Allibera-

ment de Palestina (FDAP): Tayssir Khaled.

Cada un dels membres és responsable d'un departament que fa les funcions de Ministeri.

Iàsser Arafat, en condició de president del Comitè Executiu de l'OAP, va ser designat president de «l'Estat palestí», i Faruk Kadumi «Ministre d'Afers Estrangers». Als països que han reconegut l'OAP, les representacions de l'OAP eren considerats ambaixades.

• **El Fons Nacional Palestí** té la seva seu a Amman, rep ajudes financeres i és l'encarregat de gestionar els fons de l'OAP.

• **El Consell Militar** depèn del Comitè Executiu. Presidit per Iàsser Arafat, està format pels responsables militars de les organitzacions combatents. Cal no confondre'l amb l'Exèrcit d'Alliberament de Palestina (EAP), creat el 1964 i que, tot i estar sotmès administrativament a l'OAP, té els seus batallons integrats en els exèrcits dels països on es troben.

Els tres principals moviments palestins representats al Consell Nacional Palestí (CNP)

FATAH

(Moviment per l'Alliberament Nacional Palestí)

El Fatah és un moviment nacionalista centrista. Principal component de l'OAP, el Fatah, aliat a diverses personalitats independents, manté la majoria del CNP i el seu president, Iàsser Arafat, presideix el Comitè Executiu de l'OAP. La plataforma del Fatah inspira en gran mesura les decisions de l'OAP. Així, el Fatah defensa, després del 1974, el principi d'una conferència internacional de pau, en la que hi participarien totes les parts beligerants en pla d'igualtat. El Fatah va passar, progressivament, del concepte de l'alliberament de Palestina per etapes (primer els territoris del 1967, després els del 1948) al de la coexistència entre dos Estats, jueu i àrab, a Palestina segons els termes de la resolució 181, malgrat que una part important del Fatah és hostil a la delimitació unilateral de les fronteres. El dret al retorn està, igualment, al centre de les seves reivindicacions.

En definitiva, el Fatah és favorable a un diàleg directe entre els membres de l'OAP i els ministres israelians. Per aquest moviment, una confederació jordano-palestina és viable com a solució definitiva de la qüestió palestina, però només després de la creació d'un Estat palestí independent i deslligat d'Israel. Haurien de celebrar-se unes

eleccions sota el control internacional i l'Estat palestí podria ser desmilitaritzat també sota control internacional.

EL FPAP

(Front Popular d'Alliberament de Palestina)

Moviment nacionalista marxista, el FPAP és hostil a la Conferència de pau iniciada l'octubre de 1991, perquè aquesta conferència descansa sobre un desequilibri de forces entre Israel i els EUA, per una banda, i Palestina i els Estats àrabs, per l'altra. Pel FPAP, l'objectiu últim és la constitució d'un Estat laic i democràtic sobre tota Palestina, a més d'una «dessionització» del territori israelià. Una conferència podria ser un dels mitjans per a portar a terme la primera fase d'aquesta via: la creació d'un Estat palestí a Cisjordània i a Gaza, sense necessitat d'establir relacions diplomàtiques amb l'Estat hebreu. Finalment, el FPAP ja no està representat al Comitè Executiu (C.E.) i fa la seva oposició des del CNP.

EL FDAP

(Front Democràtic per l'Alliberament de Palestina)

Moviment també nacionalista i marxista, el FDAP adopta una posició més moderada en relació al procés de pau. Si bé va ser un dels primers moviments palestins a considerar un diàleg amb un reconeixement condicional d'Israel, creu, de manera semblant al FPAP, que les condicions per les quals s'haurien de portar a terme les converses de pau àrabo-israelianes són massa desfavorables als palestins. Per una majoria del FDAP la participació palestina a les negociacions ha de ser suspesa, ja s'han fet massa concessions unilaterals. Si l'objectiu últim és la creació d'un Estat laic i democràtic palestí, amb l'aplicació del dret al retorn dels refugiats i l'abolició de la legislació d'inspiració sionista, aquest Estat s'hauria de constituir via consentiment mutu. El FDAP sempre ha format part del Comitè Executiu, però és el teatre de dissensions entre «ortodoxos» i «reformistes».

FORA DE L'ESTRUCTURA DE L'OAP:

El Moviment de Resistència Islàmica de Palestina Harakat al-Muqawama al-Islamiyya Filastin (HAMAS)

(Moviment més important de resistència dins els territoris ocupats)

L'organització Hamas, que compta amb 3.000 militants i uns 25.000 simpatitzants a Gaza i a Cisjordània, fou constituïda el 9 de desembre del 1987 pels xeics Ahmed Iassin, Abdallah Nimr

Darwish i Abdulaziz Rantisi. Tots tres es caracteritzen per la defensa d'un antisionisme violent, que es reflecteix a partir del 1988 amb la crida als palestins a iniciar l'Intifada. A partir d'aquest moment Hamas serà considerada pels israelians com una organització terrorista.

El xeic Ahmed Iassin havia creat, el 1973, una associació anomenada al-Moujamaa, reconeguda per les autoritats israelianes el 1978. El 1983 les forces de l'ordre israelianes van descobrir un arsenal d'armes en unes caves del xeic Iassin, a Gaza, i aquest fou condemnat a tretze anys de presó acusat d'haver organitzat una milícia. Tot i això, fou alliberat el 1985 a causa del seu delicat estat de salut. Des del 1984 el moviment està dirigit per Ibrahim Iazori. Actualment controla gairebé 70 mesquites, diverses escoles, un moviment de dones i una organització juvenil.

Per la seva banda, el xeic Darwish era durant els primers anys 80 l'imam de la ciutat israeliana de Kfar Qassam, propera a Tel Aviv. Hi va fundar el primer grup islamista d'Israel, l'Usrat al-Jihad o «la Família de Jihad», preconitzant la violència armada, especialment contra el Partit Comunista d'Israel. El xeic, que és de fet el líder del moviment islàmic dels palestins àrabs d'Israel, va ser detingut el 1981 i alliberat el 1984.

El tercer membre fundador d'Hamas, el xeic Rantisi, és un metge format a la universitat egípcia d'Alexandria. Després passà a ser professor de la Universitat Islàmica de Gaza. Fou condemnat a trenta mesos de presó després de la creació d'Hamas.

Des del setembre del 1988 Hamas actua de forma independent i, fins i tot, en competència amb el Comandament Nacional Unificat de Sublevació (CNUS), que formen el Fatah, el FPAP, el FDAP i el Partit Comunista de Palestina. Les seves principals vies d'actuació són:

—La convocatòria de jornades de vaga i d'agitació, publicant els comunicats als seus butlletins.

—Aconseguir vies de finançament pròpies, a través de col·lectes entre la població i en els Estats petrolers del Golf.

—A partir del 1989 té contactes amb l'Iran, que li faciliten assolir dos objectius que li són bàsics: finançament i entrenament militar dels seus quadres.

Fonts:

- «Le Monde», 11 de setembre de 1993.
- Moyen-Orient/Les dossiers de la paix. Pascal Fenaux / Les Dossiers du Grip. GRIP, n° 175-176, novembre-desembre de 1992.
- Mohamed E. Selim. The survival of non-state actor: «The foreign policy of the Palestinian liberation organization». Bahgat Korany, Ali Dessouki. Ed. 1991, 28. The Foreign policies of Arab States.